

Gods heerlijkheid buiten de legerplaats

Exodus 33

Het volk van God heeft altijd een heerlijke blijvende plaats in het liefdevol hart en in de zegenrijke gedachten van God. God heeft, in Zijn raadsbesluiten van genade, het volk niet alleen gezien toen het in verdrukking en droefheid verkeerde (Ex. 2:23-25; 3:7-9, 17), maar óók in hun wegen, waaruit bleek dat zij een hardnekkig volk waren. Zijn liefde voor dit volk maakt echter dat Hij het eigenlijk niet kan verlaten.

Van het ogenblik af dat het volk in een zéér grote zonde gevallen is en dat het voor de heiligheid van God onmogelijk is in directe verbinding met het volk te blijven, plaatst God Zijn heerlijkheid buiten de legerplaats. Die heerlijkheid blijft altijd de bron van zegen. God stelt Zijn heerlijkheid buiten ieders bereik, maar blijft voortgaan om genade te bewijzen. Deze genade wordt zelfs uitgeoefend in het oordeel over hen die gefaald hebben Zijn heerlijkheid te bewaren in hun midden (Ex. 32:27-29). Het is niettemin genade van God. Zonder dat had God het gehele volk Israël moeten wegdoen. In Exodus 33 zien wij het gevolg van deze genade van God. Hij stelt zich in een zeer nauwe verbinding met Mozes, zoals we dat zo treffend lezen in vers 11 van dit hoofdstuk. Deze ontvangt daardoor een grote en zeer kostbare zegen.

In Exodus 32 zien we dat het volk van God de HEERE niet werkelijk kent en niet bezit als het Voorwerp voor zijn hart. Reeds in vers 1 zeggen de Israëlieten: "... want deze Mozes, die ons uit Egypteland uitgevoerd heeft". Wat een ongeloof! Had Mozes hen uit Egypteland uitgevoerd óf de HEERE? Door dit te zeggen verloochenden zij God en schreven ze hun bevrijding alleen aan Mozes toe. Waren ze Exodus 20:2 dan vergeten?

Dan zien we hen volijverig bezig om God te onteren en precies de grondslag van Zijn waarheid en Zijn heerlijkheid aan te tasten. Zij richtten een aanval op God door het maken van een gouden kalf. Daarmee overtraden ze uitdrukkelijk het eerste en het tweede gebod (Ex. 20:3-6), en vervingen ze de heerlijkheid van de onvergankelijke God, door iets wat gelijkt op het beeld van een vergankelijk kalf dat gras eet (vgl. Rom. 1:22-23). Het schijnt dat met het maken van het gouden kalf de Israëlieten zich niet geheel wilden afkeren van de HEERE.

Als Aäron een altaar voor het gouden kalf bouwt verklaart hij: "Morgen zal de HEERE een feest zijn". Het geweten van de Israëlieten erkende weliswaar dat zij de Naam des HEEREN niet konden loslaten, maar van het kalf zeiden zij, dat dat de god was die hen uit Egypte had geleid. Door zodoende het gouden kalf te verbinden met de Naam des HEEREN toonden zij de godsdienstige gedachte die zij zich van de HEERE hadden gevormd. Een zéér zondige gedachte, dat zij meenden Zijn heilige en heerlijke Naam met het beeld van een beest te kunnen verenigen. God kan zó'n verbinding niet verdragen. Hij plaatst daarom Zijn heerlijkheid buiten de legerplaats. Als het geloof gezond oordeelt over de zondige plaats waar Israël zich bevindt in hun boze eigenwillige godsdienst, verwijdert het zich van de legerplaats. Mozes stelt zich daarbuiten vrijmoedig op. Van het ogenblik af dat de Israëlieten een gouden kalf toelieten, verliet Mozes de legerplaats.

In vers 5 ziet men het heerlijk geduld van God. "Gij zijt een hardnekkig volk; in één ogenblik

zou Ik in het midden van u optrekken, en zou u vernielen; doch nu, legt uw sieraad van u af, en Ik zal weten, wat Ik u doen zal". God handelt met meer geduld dan Mozes en zelfs Mozes had dat niet kunnen doen zonder ontrouw te worden. God wil met het volk optrekken, maar eist dat het volk zijn versierselen aflegt. Hij wil op zijn minst niet dat het volk zich vrolijk en onbeschaamd gedraagt in het kwade. Het bedroefde volk ontdoet zich van zijn versierselen. Dat is de neerbuigende goedheid van God. Hij wist dat Hij niets van het volk te verwachten had. Daarom zegt Hij in vers 3: "Ik zal in het midden van u niet optrekken; want gij zijt een hardnekkig volk; dat Ik u op deze weg niet vertere". Dat zou zeker gebeurd zijn. God had ze opnieuw moeten verteren. Daarom zegt Hij, in plaats van Zijn tegenwoordigheid in Israël te beloven, in vers 2: "Ik zal een Engel voor uw aangezicht zenden". Hier wordt de genade en het karakter van God in bestuur en regering verklaard in wat Hij tot Mozes zegt in vers 19: "Ik zal genadig zijn, wie Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen, over wie Ik Mij ontfermen zal".

Mozes bidt tot de HEERE in het midden van hen te gaan omdat het een hardnekkig volk is (Ex. 34:9). Maar dat is nu juist de reden waarom God niet mee kón gaan (zie hf. 33:3). Maar als de heerlijkheid van de genade van God duidelijk aan de dag is getreden, doet Mozes daar een dringend beroep op, opdat God Zelf met Israël mee zou gaan, want Mozes ziet dat het niet mogelijk is dit hardnekkige volk in Kanaän te brengen als God niet in het midden van hen meegaat. Mozes voegt eraan toe: "Doch vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot een erfdeel!" Dat is de uitdrukking van het algehele vertrouwen in de genade van God. En zonder deze genade is het onmogelijk dit volk te leiden. Dat zou een last zijn waarmee niemand zich kan belasten.

Maar welke gevolgen heeft de openbaring van deze genade op Mozes zelf? Hij richt voor zich, buiten de legerplaats, ver van de legerplaats afwijkende, een tent op (hf. 33:7). Hij noemt deze tent "de Tent der samenkomst", namelijk de ontmoetingsplaats tussen God en hen die Hem zochten. Daar wilde God samenkomen met allen die Hem zochten en Zijn heerlijkheid wilden zien. Deze tent was iets nieuws, want voor de zonde van het gouden kalf was daaraan geen behoefte geweest. De tegenwoordigheid van God was in het midden van de legerplaats en er was geen bijzondere uitnodiging nodig. Men hoefde God nergens anders te zoeken. Maar na de zonde van het gouden kalf plaatst God Zijn heerlijkheid buiten de legerplaats, want in die legerplaats had het volk een valse god neergezet, die de HEERE moest vervangen. Allen die nu de tegenwoordigheid van God wilden zoeken, moesten naar die tent gaan.

Mozes maakte aan het volk duidelijk dat God handelde en dat Zijn heerlijkheid buiten de legerplaats was. En de plaats van de tent gaf aan waar Gods heerlijkheid was. Het geloof gaat uit tot God buiten de legerplaats. Maar zij die God niet zochten, stonden een ieder aan de ingang van zijn tent en keken Mozes na. Als de wolkkolom neerdaalt en in de deur van de tent blijft staan en als God Zich zó openbaart, buigen zij zich neer, een ieder in de deur van zijn tent. Maar dat is nog geen geloof dat van de gemeenschap met God in de tent der samenkomst wil genieten en dat daarom daar de HEERE gaat zoeken.

Laten we nu de verdere ervaringen van Mozes met Zijn God overdenken. Voor Mozes is het gevolg van zijn geloof, dat de HEERE op een heel bijzondere en vertrouwelijk wijze met hem spreekt (vs. 11) en dat hij de heerlijke gemeenschap met God geniet. Hij spreekt niet alleen

tot de HEERE, maar de HEERE spreekt met hem. Jozua, die een beeld van de Heer Jezus is, en die het volk in het land van de belofte zal brengen, wijkt niet uit het midden van de tent. Mozes geniet er de gemeenschap met God en bevindt zich in de tegenwoordigheid van de HEERE in het innige vertrouwen waartoe deze gemeenschap leidt. Mozes zegt tot de HEERE: "Zie, Gij zegt tot mij: Voer dit volk op! maar Gij laat mij niet weten, wie Gij met mij zult zenden; daar Gij gezegd hebt: Ik ken u bij name! en ook: Gij hebt genade gevonden in Mijn ogen!" (vs. 12). Het gevolg van de openbaring van God in het oordeel van het volk was het doen uitkomen van de liefde van God voor hem die trouw bleef. Als de oordelen van God over de wereld zullen komen zal dat tegelijkertijd zijn de kastijding van de wereld én de openbaring van de liefde van God voor Zijn uitverkorenen, namelijk voor hen die genade in Zijn ogen gevonden hebben.

Nadat Mozes in Exodus 33:12 aan God gevraagd heeft wie Hij met hem wil zenden, vraagt hij in hoofdstuk 33:13 niet aan God hem een weg te tonen naar Kanaän. Neen, hij vraagt 'Uw weg', dus de weg van God Zelf te mogen weten. Wat het hart en het geloof van God vraagt, is Zijn weg. Zolang we in de woestijn zijn en die weg niet weten, durven wij er ons toch niet op te wagen? Wat een kostbaar vertrouwen is dat. Geen andere weg te willen gaan in de woestijn dan de weg van God Zelf. Op deze weg bevindt God Zich, daar kent men Zijn wegen. Mozes zegt: '... zo laat mij nu Uw weg weten, en ik zal U kennen, opdat ik genade vind in Uw ogen'. Dat heeft hij nodig om dit volk te leiden. Mozes wil dus God kennen en in Zijn weg en leiding genade vinden in Zijn ogen. En hij voegt eraan toe: 'en zie aan, dat deze natie Uw volk is!'

God antwoordt: 'Zou Mijn aangezicht moeten meegaan, om u gerust te stellen?' God gaat veel verder dan wat Mozes vraagt. Wat Mozes niet direct kon zien, het aangezicht van God Zelf, Zijn volmaaktheid, dat geeft God hem nu. Niet alleen maar een engel voor Mozes uitgezonden, maar Zijn aangezicht zal mee gaan, om hem gerust te stellen.

Mozes zegt daarop: 'Indien Uw aangezicht niet meegaan zal, doe ons van hier niet optrekken!' Gods aangezicht spreekt van de tegenwoordigheid van God Zelf. Welnu, de tegenwoordigheid van God Zelf is de heerlijkheid van Zijn volk. De tegenwoordigheid van die heerlijke God zal hen afzonderen van alle volken, die op de aardbodem zijn.

De soevereine genade van God is de grondslag van alles. Mozes krijgt alles wat hij vraagt. Ten slotte vraagt hij de heerlijkheid van God te mogen zien. Maar God doet eerst al Zijn goedheid voor Mozes' aangezicht voorbijgaan (vs. 19). Hij doet hem Zijn hoogheilige Naam kennen en Hij grondt het heil van Zijn volk op Zijn soevereine genade. Niet door een verstandelijke menselijke redenering kunnen wij de genade en de heerlijkheid van God zien. Pas als wij verborgen zijn in de ware Steenrots Christus. Daar alleen kunnen wij begrijpen Wie God is in al Zijn heerlijkheid, zij het in onze zéér beperkte mate. Als wij ons onderwerpen aan Hem en ons verbergen in Hem, dan zien we Hem in al Zijn schoonheid, in Zijn majesteit, in Zijn liefde, in Zijn trouw en in Zijn gerechtigheid. Toen heeft Mozes de machtige genade van God begrepen. En wat een onuitsprekelijk geluk, die God der heerlijkheid zondert ons af voor Zichzelf.

Wat wij moeten vragen en zoeken is het aangezicht van God, daar waar Hij Zich heeft geopenbaard, namelijk in de Heer Jezus. Wij behoeven ons niet neer te buigen in de deur

van onze tent, om van verre de zegen te zien van de tegenwoordigheid en de heerlijkheid van God. Wij kunnen met allen die geloof hebben, gaan genieten buiten de legerplaats, om daar in de tegenwoordigheid van God Zelf ingevoerd te worden in de weg van God. Het kennen van deze weg doet ons God steeds meer bewonderen om Wie Hij is in al Zijn heerlijkheid. We kunnen God niet op Zijn weg ontmoeten, alsof we onafhankelijk van Hem waren, alsof men ideeën of gedachten over Hem zou kunnen hebben die niet door Zijn eigen openbaring van Zijn heerlijkheid en van Zijn volmaaktheden zijn gegeven. Deze openbaring vindt men in Zijn wegen.

Geve God ons deze eenvoud van geloof om ons te hechten aan de heerlijkheid van de Heer Jezus. Dan zal het voor ons noodzakelijk worden om naar de tent van Mozes (hier een type van de Heer Jezus) te gaan. Het feit dat wij onze totale ongeschiktheid voelen, houdt Gods gunst niet tegen. Mozes durft niet alleen te gaan. God zegt tegen hem: 'Zou Mijn aangezicht moeten meegaan, om u gerust te stellen?' Het is van groot belang te zien dat - wat ook de heerlijkheid geweest mag zijn waarin God Zich aan Mozes op de berg openbaarde, voordat het volk gevallen was, of de heerlijkheid die hem later geopenbaard werd als grondslag van Gods regering - het na zijn afzondering van de verdorven legerplaats (een afzondering, door het geloof gewerkt, omdat het geweten het eiste) geweest is, dat hem toen het kennen van Gods wegen, de gemeenschap met God, die Mozes deze kennis verschaftte, en bijgevolg de heerlijkheid, werden geschonken. Dit is een afzondering die voortvloeit uit het feit dat we ons de heerlijkheid van God bewust zijn. Trouw - in de praktijk toegepast - houdt vast aan de heerlijkheid van God. Dan kan men alles vragen en dan ontvangt men alles, zéér overvloedig, boven wat wij bidden of denken.

J.N. Darby